

Vyjádření školitele Mgr. Andrey Svobodové k průběhu studia a k disertační práci
Komplexní studium Rukopisu dzikovského se zaměřením na grafickou, jazykovou a textovou analýzu české sbírky kázání, předkládané v roce 2016

I. Hodnocení celého doktorského studia

Mgr. Andrea Svobodová se historickému vývoji českého jazyka věnuje dlouhodobě. Její zaměření ukázal už výběr diplomové práce *Teoretické otázky související s přípravou edice prokopských legend: s návrhem edice Života sv. Prokopa*, obhájené r. 2010, i účast na mezinárodních bohemistických konferencích v pregraduálním stupni studia.

Ve svém zájmu o diachronní vývoj češtiny pokračovala A. Svobodová od roku 2010 v doktorském studiu oboru český jazyk, nejprve v prezenční, pak kombinované formě. Všechny studijní povinnosti v rámci individuálního studijního plánu doktorského studia doktorandka řádně splnila. Její odborná bohemistická činnost je však značně širší, než určují požadavky doktorského programu: už od r. 2010 se podílí na přípravě plných textů pro virtuální badatelské prostředí Manuscriptorium v Národní knihovně ČR, od r. 2013 pracuje v oddělení vývoje jazyka Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i. Zde se zapojila do ústavních úkolů *Zpracování Elektronického slovníku staré češtiny a Analýza a editace památek staré a střední češtiny a jejich korpusové zpracování* a účastnila se nebo se dosud účastní čtyř grantových projektů udělených Grantovou agenturou České republiky: *Výzkum historické češtiny (na základě nových materiálových bází)*, *Slovní zásoba staré češtiny a její lexikografické zpracování*, *Kulturní kódy a jejich proměny v husitském období* a konečně *Staročeské biblické prology*. Doktorandka nadto vystoupila s příspěvkem na jedenácti odborných konferencích či workshopech a publikovala pět studií. V neposlední řadě je nutné zmínit její činnost pedagogickou: na Ústavu českého jazyka a teorie komunikace se podílela na výuce povinného oborového předmětu *Dějiny češtiny*, vícekrát byla spoluorganizátorkou odborné exkurze k tomuto předmětu a vedla také povinně volitelný seminář *Textologické otázky zpřístupňování středověké literatury*. V rámci projektu AV ČR Otevřená věda působila jako vedoucí stáže *Edice staročeských textů*. Bohemistické působení Mgr. Svobodové je tedy široké a jeho záběr při zapojení do grantových projektů obdivuhodný. Na doplnění tohoto obrazu dodávám, že jako spoluautorka odevzdala Mgr. Svobodová na konci r. 2016 do tisku cca 60stránkovou zásadní studii o nebiblických textech ve staročeských překladech bible.

II.-IV. Celkové zhodnocení disertační práce a případné připomínky a dotazy k obhajobě

Jak napovídá už téma, výzkum v rámci disertačního úkolu je koncipován široce, jako *komplexní studium* Rukopisu dzikovského. Dvě skutečnosti bych chtěl na práci vyzdvihnout. Jednak právě onu zvládnutou žádoucí komplexnost, až mezioborovost při výzkumu středověkého rukopisu: doktorandka využívá pro zhodnocení rukopisu znalostí z paleografie, filigránologie, historické liturgiky, homiletiky či biblické textologie, konzultovala také s odborníky, mj. s kodikologem a paleografem Michalem Dragounem. Je jistě pochopitelné, že při takto založeném bádání by bylo možné některé části práce dále precizovat. A za druhé, při práci bylo třeba překonávat značné obtíže plynoucí z limitů dosavadního poznání, ať v již zmíněné oblasti historické liturgiky ve středoevropském prostoru nebo v oblasti české diachronní dialektologie, a dále také obtíže vyplývající z neznalosti přímých předloh a procesu tradování zkoumaných textů. Přesto doktorandka dospívá přesvědčivě k poměrně přesné dataci rukopisu na přelom 10. a 20. let 15. století. Jako školitel oceňuji samostatnost doktorandky, kterou při zpracování tématu osvědčila. Výsledek – 147 stran rozboru a 534 stran několika příloh – podle mého názoru splňuje všechny náležitosti disertace a je významným příspěvkem k české historické dialektologii, dějinám kazatelství v 15. století i

historii českých biblických překladů (mj. díky identifikaci některých jedinečných shod se specifickým *Evangeliářem olomouckým*).

V. Závěr

Mgr. Andrea Svobodová splnila všechny průběžné úkoly doktorského studia. Její dlouhodobý zájem o historický vývoj češtiny, ukotvený současným zaměstnáním v oddělení vývoje jazyka Ústavu pro jazyk český AV ČR a doplněný aktuálními grantovými úkoly, jsou příslibem pro diachronní bohemistiku i do budoucna. Předloženou disertační práci předběžně klasifikuji jako *prospěl/a*.

Praha 2. 1. 2017

PhDr. Robert Dittmann, Ph.D.